

Complotdenken

Deskundigheidsbevordering georganiseerd door
Rijksopleidingsinstituut tegengaan Radicalisering (ROR),
Landelijk Steunpunt Extremisme (LSE) en gemeente Delft

Met o.a. gastspreker Jelle van Buuren - Universiteit
Leiden, Institute of Security and Global Affairs

Op 29 oktober 2020 kwamen aandachtfunctionarissen
radicalisering van de regio Zuid-Holland Zuid samen voor de
deskundigheidsbevordering van complottheorieën. Doel was om
professionals te informeren over complotdenken en hen concrete
handvatten te bieden.

Uitkomsten sessie

Over complotdenken

- Diffuus begrip: moeilijk te zeggen wat het precies is. Het omvat een groot grijs gebied tussen kritisch burgerschap en complotdenken.
- Complotdenken geeft mensen houvast in chaotische en verwarrende tijden.
- Het biedt hoop, een identiteit en spanning.

Het publiek

- Er is niet één publiek: het gaat om een mozaïek aan individuen en groepjes.
- Gemeenschappelijke opvatting: nieuws is fake, wetten zijn onrechtvaardig en overheidsbeleid onderdrukkend.
- Thematiek: Qanon (institutioneel kindermisbruik) anti-5G en technologiekritiek, extreemrechts, alternatieve gezondheid (anti-vaccinatie, alternatieve geneesmiddelen) en nieuwe (onderdrukkende) wereldorde in de maak.

Risico's

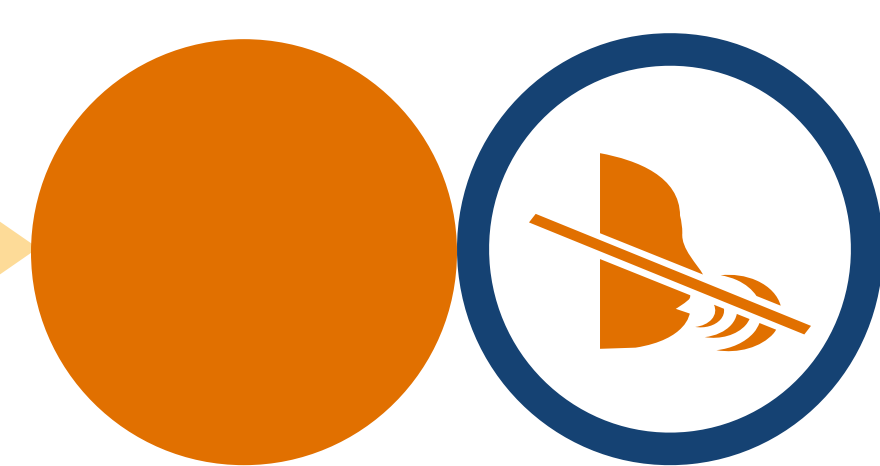

- Versterking van polarisatie.
- Aanwijzen van zondebokken.
- Dehumanisering.

Gevolg: toename van incidenten zoals confrontaties, demonstraties, bedreigingen, smaad, laster en agressie tegen politici en zorgpersoneel.

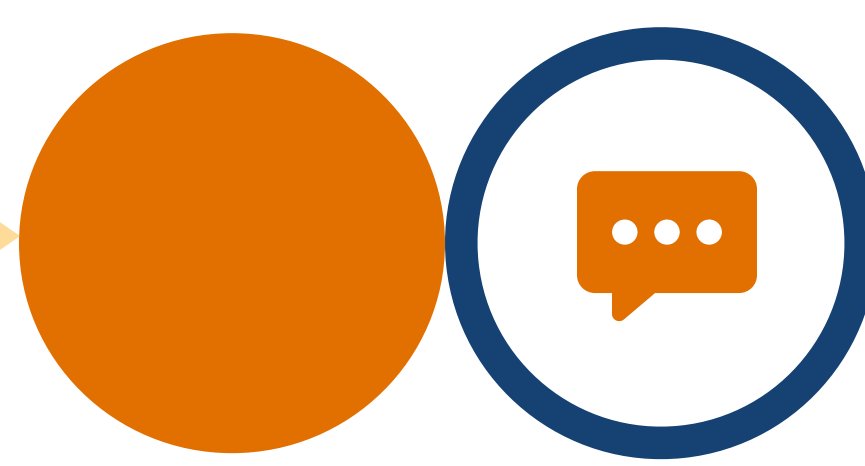
Hoe om te gaan met complotdenken?

Iedereen heeft te maken met complottheorieën - zowel in professionele als persoonlijke kring.
Wat zijn do's en dont's?

Taalgebruik

Vermijd potentieel polariserend taalgebruik. Gebruik in communicatie niet het woord 'complot' omdat dit weerstand oproept bij je gesprekspartner.

Gesprek

Blijf in gesprek en denk daarbij aan een positieve benadering. Er zijn groeperingen die chaos veroorzaken, maar het gaat ook om burgers die zeer betrokken zijn bij de maatschappij.

Praten over onderliggende emoties (bv. bezorgheid, angst of woede) is 'neutraal'. Ga niet voorbij aan de intentie om een rechtvaardige samenleving mogelijk te maken.

Begin klein

Kleine winst = grote winst!
Iemand een klein beetje losweken uit een betonnen overtuiging is een mooi begin.

Reacties van deelnemers

Het thema is herkenbaar, omdat het overal in de maatschappij speelt. Hoe dichterbij het komt, hoe moeilijker het is om er op te reageren. Bijvoorbeeld bij collega's of vrienden..

Er is een dunne lijn tussen denken in complotten en kritisch burgerschap.

De benadering vanuit de media roept weerstand op. Hierdoor vergroot polarisatie. Daarom zijn frontlijnwerkers aan zet om het gesprek te voeren.

Wat nemen deelnemers mee?

Het frame 'complotdenken' zet het gesprek op slot. Dat neem ik mee!

Niet ingaan op de inhoud, maar op zoek gaan naar emotie en intentie.

Contact maken is toch het allerbelangrijkste. Het uitstellen van je eigen oordeel is daarvoor een belangrijk instrument.

Ook interesse voor een dergelijke coronaproof deskundigheidsbevordering?
[Neem contact op met het ROR!](#)